

მათრასი

იუმორისტ. კურნალი

გამოვა მაშინ, როცა თანამშრომლები მასალებს გამოგზავნიან და გამომცემელი დაბეჭდავს. ადრესი: სტამბა შრომა. თ. ბოლქვაძეს.

მეგობრული შარჟი.

ს. აბაშელი

(ბიოგრაფიული ცნობა)

„მათრასს,, რომ უღროლოთ ფეხი არ გაეჭიმა ჩვენ ერთი დიდი განძის შეტანა გვინდოდა ქართულ ლიტერატურაში. ჩვენ განზრახვა გვქონდა გავცეცნო ქართველ საზოგადოებისთვის ყველა ჩვენი ახალ-

გაზდა მწერლები, დაგვენახებოდა მისთვის მათი სახის მოხაზულობა, ალგვეწერა მათი წარმოშობის ისტორია და აგვეწონა მათი ნაღველი. მაგრამ დრომ და გარემოებამ ხელი შეგვიშალა. დღეს, როდესაც „მათრასმა,, ერთხელ კიდევ გაშალა ფრთები, ჩვენ აუცილებელ საჭიროებათ დავინახეთ მოგვეთავსებოდა ს. აბაშელის „ფათრეთი“, და დაგვეწერა მისი ბიოგრაფია. მით უმეტეს, რომ ეხლახან „თემი“-ს რედაქციამ გამოსცა მისი ლექსთა კრებული. ჩვენ წაიკითხეთ ამ კრებულში მოთავსებული მისი ბიოგრაფია და ძლიერ აღშფოთებული გახლავართ. იქ მკითხველი მხოლოდ იმას გაიგებს, რომ ს. აბაშელი ისაკ ჩოჩია ყოფილა, დაბადებულია 1884 წელს. „კაპიტნობა,, მოუნდომებია, მაგრამ ვერ გამხდარა „კაპიტნათ“ და შემდეგ ლექსების წერა დაუწყია. ეს არის და ეს, იქ ერთი სიტყვაც არ არის ნათქვამი აბაშელის წარმოშობის შესახებ. რომელმა ერმა წარმოშვა, ვინ იყო მისი მამა. რომელი უწინ დაიბადა და სხვა. ჩვენ საჭიროთ დავინახეთ ყველა ამ ნაკლის შევსება.

ჯერაც გამოკვლეული არ არის ქათამი უწინ გაჩნდა თუ კვერცხი. ეგვევ ითქმის აბაშელის წარმოშობის შესახებ. ყველა ჩვენმა ისტორიკოსებმა თავები დაიმტვრიეს, ყველა ჩვენმა არქეოლოგებმა მთელი საქართველო გადათხარეს, რომ იქნება რაიმე სიძველის მიხედვით გამოკვლიათ აბაშელი უწინ დაიბადა თუ განსვენებული მისი მამა, მაგრამ ერთ გარკვეულ აზრს ვერ დაადგენ. თუ მეცნიერულ გამოკვლევას დავემყარეთ, ექვს გარეშეა მამა უწინ უნდა გაჩენილიყო და თვით აბაშელი შემდეგ, მაგრამ რალაც მოსაზრებით ჩვენ მკვლევართ ამ ქეშმარიტებაში ექვი ეპარებათ. ჩვენ კი ღრმად დარწმუნებული ვართ აბაშელის მამა უწინ დაიბადა და თვით აბაშელი შემდეგ.

ესთქვით ეს ასეა, ის კი ჯერაც სადაღო კითხვა არის მეგრელია აბაშელი თუ არა, თ. ჟორდანის გამოკვლევიით აბაშა დასახლებულია ერთგვარ ხალხით,

1932

რომლებიც თავიანთ თავს მეგრელებს უწოდებენ და მეგრულათ ლაპარაკობენ. თუ ეს ასეა და აბაშელი აბაშაში დაიბადა, სჩანს ის მეგრელი ყოფილა. ამ კითხვის შესახებ რამდენიმე ხნის წინათ დიდი კამათი ასტყდა ადგილობრივ რუსულ გაზეთებში, მაგრამ ვერავითარ აზრს ვერ დაადგენ. ამგვრათ დღემდემდე ჩვენ არა გვაქვს ერთი მთლიანი გამოკვლევა აბაშელის აბაშაში დაბადების და მის მეგრულ შთამომავლობის შესახებ.

დიდი ხანი არ არის რაც აბაშელმა ლექსების წერა დაიწყო (სწერს ქართულად და არა მეგრულად), მაგრამ ამ ცოტა ხნის განმავლობაში 94 გვერდიანი ფართე წიგნი მოგვცა. როგორც ბ-ნი გომართელი მოგვითხრობს და თვით წიგნის შინა-არსი გვეუბნება ის ფრიად მალლა-მალლა მიიწვეს ცისქენ, ესმის ვარსკვლავთა ჩურჩული, სტკებდა მზის სიცილით და მთვარის ნაზი ღიმილით, მას ველარ აქმაყოფილებს ცოდვილ დედამიწის უფერული ცხოვრება. ეს ფრიად სასიამოვნო მოვლენაა და ყოველი ქართველის გული სიამოვნებით უნდა აატოკოს. ბ-ნი ივ. გომართლის სიტყვით აბაშელს გადაუწყვეტია მზისკენ გამგზავრება რომ უფრო ახლო ინახულოს ის (როგორც ამბობენ ბ-ნი ქებურის მიჰყავს თურმე) ჩვენ კი დანამდვილებით გავიგეთ, რომ ის ამ დღეებში პატარა ცემში გამგზავრება და იქიდან მოსკოვს მიემგზავრება სწავლის შესაძენათ, რომ იქიდან დაბრუნებულმა მზე და მთვარეს თავი დაანებოს, დედამიწას უმღეროს და გაჰფანტოს „მწუხრის ბინდი“.

—ლი

მათრახის მკითხველებს.

დიდი ხანია მათრახი არ გატყლაშუნებულა აქავებულ ზურგებზედ და შეიძლება კიდევ ბევრი ხანი გავიდეს სანამ მას მძლავრად გავიქნედეთ. ამის მიზეზები მრავალია და აქ ჩამოთვლას არ შეუდგებით, ხოლო უმთავრესი მიზეზები არის შემდეგი ოთხი: 1) რედაქტორი; 2) თანამშრომლები; 3) მკითხველები, და 4) დღევანდელი ბეჭდვის წესები. პირველს იმაში მიუძღვის ბრალი, რომ ის არას მამაიჩვენებით არ კისრულობს ჟურნალის ყოველ-

კვირულათ გამოშობას და აგრე გაიძახის: „მეყო რაც დროება ვატარე ვირის აბანოში და ვხარჯე შრომით მოგებული ფულებიო! სულ ერთია, არავინ არ მიმადლის და მთელი ქვეყანა მტრათ გადავიკიდე!.. ის-ლა მაკლია ვინმემ კეტით დამხედეს ქუჩაში და ლაზათიანად დამხორთოსო“. (ახი კია მაგ მშიშარაზე).

მეორეებს მხოლოდ ის ბრალდებათ, რომ იმათ გაფიცვა გამოაცხადეს! თუ უბრალო მუშები გაბედულათ მიდიან წინ, ჩვენ ხომ მოლას ვირები არა ვართო!.. თხოულობენ: კვირაში ორი საათის მუშაობას, ხელ-ფასის მომატებას, თეატრებში და ტრამვაიზე მუქთა ბილეთს, ზაფხულობით 3 თვით დაჩაზე წასვლას და სხვ. (მაგათაც უპოვნიათ რალა ბუზყუა-კაპიტალისტი).

მესამენი იმაში არიან დამნაშავენი, რომ ბოიკოტი გამოგვიცხადეს ამ ბოლო დროს და გაიძახიან: შორს ჩვენგან, სულაც არ გვინდა ჟურნალ-გაზეთები, ახლოს ჭარ მოგვეკაროვო! უშენოდაც კარგათ გავიცინებთ, ვიმზიარულებთ და ვინეტარებთ, ზოგი კარტით, ზოგი ნარლით და ზოგნი კიდევ დუშკა კავარლებითაო!..

მეოთხემ ხომ სულ გაიტეხა იტიბარი და პირდაპირ გვეუბნება: ხმა კრინტი არ დასძრათ, თორემ ენას მუცელში ჩაგივლებთ და მუცელს კიდევ უჩასტკებში დაგიზღვენ ჩვენი „მასაჟისტებიო“!..

ვ3 მეგობრებო! როგორც ხედავთ ცუდათ არის ჩვენი რედაქციის საქმე! ლამის არის მათრახი წაგვართვან მტრებმა და ჩვენივე მათრახით მაგრათ აგვიტრელონ ზურგი ძველ მათრახონებს: აქნობამდე თუ თქვენის მათრახისაგან კუსუბოზედ ათხელ გამოვიცვალეთ ტყავი, აწი შებრუნდით ყმაწვილებო, ჩადექით ფრონტშიო, — გვეუბნებიან სამათრახო პირები.

ვ3, დროებავ! რა ცუდი ხარ, როგორ ცელქობ, უკულმართობ! გუშინდელ გმირს დღეს მოჩად ხდი და ლაჩარს კი — აღხენ, ართობ!

მაგრამ ხვალე ისევ შესცვლი — მაგ შენს კანონს, მაგ შენს წესებს!.. ვინც დღეს მზიარულათ მღერის მაშინ მწარედ დაიკენსებს!

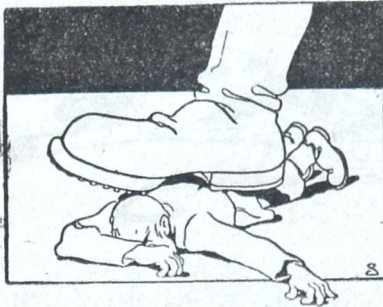
დაიხ! უკაცრავად „გმირებო“! არც იგრე არის ჩვენი საქმე როგორც თქვენა გგონიათ!.. მათრახს თუმცა დროებით ჩამოეცალა თავისი უმთავრესი ძალა, მაგრამ მას პატრონი კიდევ ჰყავს და სანამ ის თავის მხენ გამოცემელს უკავია ხელში, მას არავის დაუთმობს იგრე ადვილათ. ის იმდენს სიყოჩადღეს გამოიჩენს, რომ წელიწადში ერთხელ მაინც

გაიქნევს თავის მათრახს და როგორც უნდა იყოს ეს გაქნევა, ის მაინც მიადწევს თავის მიზანს, რომ მოაგონოს „ცნობილ საზოგადოებას“ ოდესღაც მათ ზურგზედ მირტყმული მძლავრი მათრახი.

ეს საჭიროა მათრახის არსებობისათვის, რათა მან ამ ცუდ დროში არ განუტევეს სული და მოესწრას უკეთესს, უფრო თავისუფალ დროს, რომ თავის თანამშრომლების მოთხოვნილება გამარჯვებით დაბლოკებულიყოს.

მათრახის რელ.-გამომცემელი

თ. ბოლქვაძე.

მეურმის სიფლრა

მიდის ქრიალით ურემი, მიდის ის აღმართ გზაზედა, და ოფლის სწმენდით მეურმე მღერის სევდიან ხმაზედა:

„წინ გასწით, ჩემო ხარებო, და ავატაროთ ქედია! აღმართი, მეტად ცუდი გზა, თუმც ვგ მეურმის ბედია,

მაგრამ ეს დაბრკოლებანი ხომ წინსვლით დასაძლევია, და ვაშა, ვისაც ამ გზაზე უკან არ დაუხევიან!

გასწით!.. ჩუ, ქოტი აკვნესდა! ბინდ-ბუნდმა გვისწრო ღამისა: სევდის ისარი აიღო, წინ ტბორე უდგას შხამისა,

ჩაუწო... ჩვენსკენ მომართა, თქვენ დარდიც ნუ გაქვსთ ამისა: ის ერთი ჩვენსკენ მოიწევს, ჩვენში—ძალაა სამისა!

ჩვენ ურემს ერთად მივაწვეთ, სხვისა არაფრის შიშია, იტიროს, ვინც ბრძოლის ველზე ცალკე სდგას განათიშია.

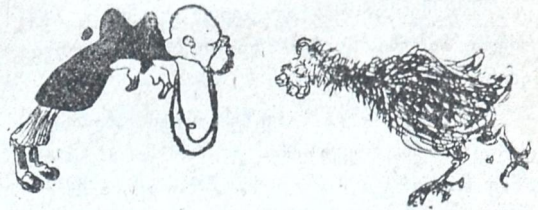
ჩვენ კი, ჩვენ* რაზე ვიდარდოთ? მტკიევა ჩვენი ერთობა: აწმყო თუმც გვიტერს ქახრაკებს, გული იმედით ერთობა!

ოცნების თვალთ ვაფხედოთ მერმის ცხოვრების მდგელოსა: შვება-სიამე თან მოსდევს ჩვენს შრომას, სასახელოსა!

მაშ, წინ! წინ „ჩვენო ურემო“, და ავატაროთ ქედია! აღმართი, მეტად ცუდი გზა, თუმც ვგ მეურმის ბედია,

მაგრამ ტკბილ მომავალამდე ამ წინსვლით მისადწევია, და ვაშა, ვისაც ამ გზაზე უკან არ დაუხევიან!..

ნ. ზომლეთელი.

გურული სცენა

მამა და ქალიშვილი.

— ჩემი ბაბაი, კაბის ყიდვა მინდა და ფარა მომე, ივანიკაის ღუქანში გუშხამ მწვანე შალი გა- მოვარჩიე.

— ვაი ციცაის გამჩენს რა ვუთხრა? თლათ რამდენი გინდა ცავე?

— ოთხი მანათი.

— ალაბი რა ღირს?

— ალაბი ექვსი აბაზი.

— რავე, მეტე სამი ალაბი გეყოფა?!

— იმიტომ მეყოფა, რომ ახალ-მოღის კაბას ვიკერავ!

— რა ქვია იმას სახელი?

— რა ქვია და შანტეკლერი.

— დედავ! რა ჯანდაბაა ცავ შანტლაკვერი?
 — შანტკლერი ბაბავ იმას ქვია, თვითონ მე-
 დუქნე ივანიკაის ციცას რომ აცვია.

— ივანიკაის წიქორია ციცას რომ საჯაყათ
 შემოუქიმაღს ტანზე და მოპრუწულა, ცავ იგი არ
 შეიკერო, თავი არ შეიჯაყო. იმას, ბაბაი ნუ წა-
 მიწყდება, ფოტინა მალაზონის კუდიანი კაბა ჩეი-
 ვა იგი ჯობია.

— ბაბავ ახალი მოდა იგია და სხვას ვერ შე-
 ვიკერავ.

— გაჩუმდი მეთქინ ცავ! მოდათ ეგება ვაშიშ-
 ვლებაც მევიდეს და შენ იმას აყობი?! რა მოდაა,
 ღმერთმა დააქცია იმის მომგონი.

— კაი ბაბავ არ ვყიდულობ, ქვე დავჯდები
 სახლში, არც ჯარში წავალ და არც საყდარზე.

— იმის ჩაცმას ნაცარი გადიყარო თავზე და
 ღვრიოლო იგი სჯობია, და ბატის წიწილებს მოუ-
 არო, ყვავმა არ წავართვას.

— რაფარც იმას არ მიყიდი ირც სახლში გა-
 ვაკეთებ რამეს.

— ხო დავჯედი ამ ორშაბათ დღეს და აღილი-
 ღინე იმ ბენძო გიტარაზე შენი სულიკო! ილიღინე
 და ილიღინე თუ სულიკო უსაქმოთ მოგივიდეს,
 უსაქმურასა და საგებსავით იმ კაბაში გამოხოულს
 არავინ წავათრევს!

— იმას შენ არავინ არ გკითხავს. შენი საქ-
 მეა გრძელი ჩიბუხის ტარის ლულაში ჩაანერწყვე
 და ახიხინე ხრინწიანსავით.

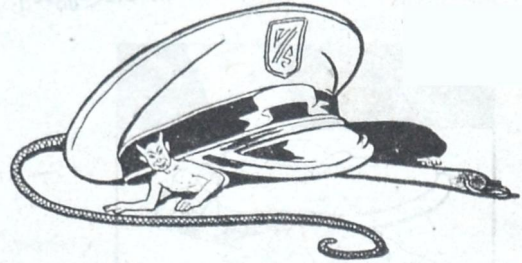
— აი კიდევ სიავე სიავეზე! თფუი ახლანდე-
 ლო დროვ! ახუნტრუტეული კი ხარ მარა, ვნახავ
 თუ ვინმე წავათრევს ცარიელს. შენი გვზითის ფა-
 რა კი არა ბორჩიკი აღმასჩნაი არ გამისტუმრებია
 და წულაც ფეხზე არ მაცვია.

— მე, მე... ჩემს თავს ასე ჩავიძალღებ? თავს
 მო...ვი...კლაავ...

— რა გატირებს ამიზა შენ გასარუმბავო! ჰა
 წვიღე ოთხი მანეთი, ამოგძვრა სული და არ მუა-
 წიე შენ იმ დუქნიდან. შანტლაკვერი კი არა ში-
 შველი გერონ ახლანდელ ციცაებს, აა? დედავ,
 ღმერთო სამას ოთხმოცდა ცხრაო წმინდა გიორგივ
 შენ აშუაგდე ივანიკაის ოჯახი, რაფერ გაათახსირა
 მის ციცაებმა ამ მუხუროს ციცაები ვაი დედავ!
 კაცი ახლანდელ დროში გადურეველი არ დარჩება.
 გუშხამ საყდარზე ვიყავი, მევიხედე უკან, მარა რას
 შეიხედავ! გამოწკიბულიყვენ ჩვენი კუთხის ციცაები:
 ივანიკაის, გოგივის, ვახუშტაის, მახარობელაის და
 დათიკაის! ისე მოჩანდენ ამ ეშმაკის კაბებში—ზო-
 გი ბრუციანი, ზოგი დაბალი, ზოგი ქლედი და ზო-
 ზი სუქანი, რომ ახალ ნაწიარებ ბერი-ყაყუჩასაც

შეუტრიალდებოდა ქორონიკონი. კაი ოთხმოცდა
 რვა წლის დაფხასულია სიკოიე, მარა იმ ციცაებს
 იმდენი უმზირა წირვაზე რომ ქე არ დაავიწყა სული
 და ჯვარი, გამოწყობილი ღვლეი?! იმდენი უმზი-
 რა, რომ თავი ღანჩხუთის საპარასკეოზე ეგონა,
 სიდაც ღამაზ გოგო-ბიჭების ხუნტრუტი აბრამია
 ურისასც ავიწყებს თავის ფართალს და ალაბს.
 ეშმაკის დროია სხვაი რაღაი.

ქორნოსი.

როდის უნდა გაიხარო?!

მიწის მუშებს

იყო ზამთრის შევ-დღეები,
 ცა ღრუბლებით დაბურული;
 გუზგუზებდა ქარ-ბუქ თოვლი,
 ზეცით რისხვით გადმოსული.

ჯოჯოხეთად ქცეულ სოფელს,
 თქვენ უვლიდით კანკალებდით,
 ხან ტიტველი ტყეში ევდეთ,
 ბუჩქნარებს თავს აფარებდით.

მეც თქვენ გვერდით სევდით ვმღერდი,
 ამხანაგო, ბედ დამწვარო!
 როდის უნდა შეისვენო,
 როდის უნდა გაეიხარო?!

—
 დრო იცვალა, ამ ჯოჯოხეთს
 ზამთარს, კუბო დავმზად;
 გამოცოცხლდა არე-მარე,
 საზეიმოთ მოემზადა.

ფრთა გაშლილი ცის ზეფირი,
 დედა-მიწის გულს გაეკრა;
 ვარდი ნახა გადშლილი,
 ჩაეკონა, გადაეკრა.

სხივს გვაფრქვევდა ცის კანდელი:
 დღეი მზე და ღამით—მთვარე,
 ბუღბუღლის ჰანგს ყურს უგდებდა
 მოხიბლული არე-მარე;

მაგრამ თქვენ-კი სად გეცალათ,
 დამტკბადიყავთ ამო შევებით,
 მძიმე შრომის მძიმე უღელს
 თავს აბამდით თქვენის ნებით.
 ამა დროსაც თქვენთან ვკენსდი,
 ჩაგრულებო, ბედ დამწვარო!
 როდის უნდა შეისვენო,
 როდის უნდა გაიხარო!

ზაფხულია, ვითა ქურა
 ალაპლაპდა, იწვის ბარი;
 დატრიალებს მტვერის ბული,
 ხესაც წვეს სწოვს კოლოს ჯარის
 ახმაურდენ უქმაძენი,
 საჰაეროთ მიდის ყველა,
 ოჯახობით აიშორონ —
 მალარია, სიცხე, ხველა.

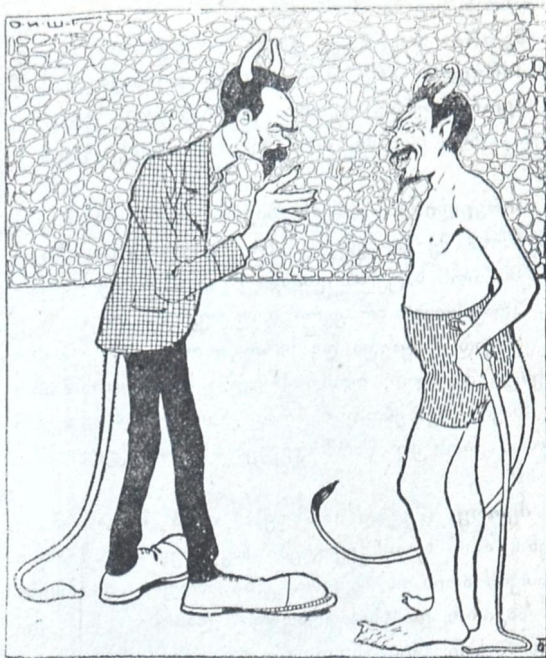
შენ კი რჩები აქ ქაობში —
 თოხნო, თხარო მთა და ბარი,
 მტვრით იკვებო, ოფლად დადნე,
 იფორხილო ცოცხალ-მკვდარი!

როს ჩამოვლენ მდიდრებთ ხროვა,
 ლოყა დაქლაჲ, კისერ ბულა,
 აქ დახედებით ვინც ზაფხულმა
 ყვითლად გაჰქნო, მოგადულა;

და ამ შრომით რაც შექმენით —
 დაულრენენ ძალღივით პირს!
 ურცხვათ ხელში ჩაიყრიან,
 ვინ დაგიდევს თქვენს გასაჭირს?!

ზაფხულშიაც თქვენთან ვკენს, ვმღერ
 სევდის ხმაზე ბედ დამწვარო,
 როდის უნდა დასტკბე მუშავ,
 ოდის უნდა, გაიხარო?!

შხანკოლა.

ორი ეშმაკი

პირ. ეშმაკი. (სტაცებს ხელს მეორეს, რო-
 მელიც ქულ მოგლეჯილი სადაც გარბის) ჰაა!
 სტოი სტოი! ვერ წახვალ ვერა! (გააჩერებს).

მეორე ეშმაკი. (გაიწვეს) გამიშვი ერთი თუ
 დმერთი გწამს.

პირველი. (გულ მოსული) შე ოჯაქორო, თითქ-
 მის წელიწადია აღარ მინახიხარ და სალამსაც აღარ
 მაძღე? სად გარბიხარ? „ბაჟარი“ ხომ არ გაგ-
 ჩენია?

მეორე. რა დროს სალამია, ოხერო, როცა
 საზოგადო საქმე იღუპება. შენ მასლაათის გუნებაზე
 ხარ და ის კი გავიწყდება, რომ ყველა ჩვენგანს
 თავს გარდა საზოგადო საქმეც უნდა ახსოვდეს.

პირველი. აი ეშმაკმა წაგილო შენ, ამ სიბე-
 რის დროს მოგინდა საზოგადო მოღვაწეთ გახლომა?
 (იციანის).

მეორე. (გულ მოსული) მეგობარო! სიცილის
 დრო არ არის, შენ თუ სიცილის გუნებაზე ხარ,
 შეგიძლია იცინო, მე კი გამიშვი.

პირველი. (ღიმილით) ერთი ეს მაინც გამა-
 გებინე საით მირბიხარ?

მეორე. სადაც იქნება უნდა ვიპოვნო, ქვეს-
 კნელიდან უნდა ამოვაძებინო ნიკო ელიავა.

პირველი. (გაოცებული) ბიჭოს! სწორეთ რომ

გასოცარი ამბავია შენ და ნიკო ელიავა? რა გაქვს შენ მასთან საერთო?

მეორე. რაც გაქვს გაიგებ, თუ ვიპოვნე სადმე.

პირველი. არა, მაინც სთქვი რა საქმე გაქვს?

მეორე. უნდა ვსცემო. უნდა გული ვიჯერო, იმდენი უნდა ვსცემო რომ ფეხზე ველარ დგებოდეს.

პირველი.(ხარხარებს) ბიჭოს ეს რა ამბავია? ეს რა მესმის? შე კაი კაცო, რა დაუშავებია ნიკო ელიავას რომ საცემით გაიმეტე? სანამ აქ იყო, ჩემო ძმავ, არაფრისთვის არაფერი დაუშავებია თავის საქმეც კარგად მიჰყავდა და საზოგადოც. აბა ერთი კლიენტი მითხარი, რომლის საქმე მას წაეგოს? ამას რომ თავი დავანებოთ ის რად ღირს, რომ სახალხო სახლთან ქართულ წარმოდგენების მმართველი წრე დაარსა?

მეორე. (მეტად ბრაზდება) ოჰ! ნეტა ერთი მაჩვენა, რომ სულ გვერდები ჩავუღწეო! სწორეთ მაგისთვის არის ის საცემი. განა შარტო დაარსება არის საქირო და სხვა არაფერი? დაარსა წრე და მიაგდო. განა ასე უნდოდა?

პირველი. მაშ რა ექნა, შე კაი კაცო, ხომ იცი რომ ის როსტოვის ქალაქის თავად აირჩიეს და ეხლა იქ არის, როგორ შეუძლია იქიდან წრესაც მოუაროს და როსტოვისაც.

მეორე, (მწუხარებით) ოჰ! მაშ ეხლა აქ არ არის! ვაი დედი ჩემის ღმერთსა, რომ ვეღარ ვიჯერებ გულს მისი ცემით,

პირველი. კიდევ ვერ გამიგია „რას ერჩი ამ ნიკო ელიავას?

მეორე. ხომ გაგიგონია „ცემა გმართებს გამზრდელისა თუ ცმა ნახო ავად ზრდილი“-ო იცი ეხლა რა ამბები ხდება ამ მის მიერ დაარსებულ „წრეში“?

პირველი. ერთი ღვთის გულისხთვის გამაგებინე რა ამბავია? რა მოხდა?

მეორე. შენ ალბად სულ დაანებე თავი საზოგადო მოღვაწეობას, წრის კრებებზე არ დასწრებიხარ?

პირველი. არა. ერთი, თუ გიყვარდე, მიაშვეცვლაფერი.

მეორე. რალა გიაშბო. ნეტა მომკვლარიყავი და ის არ მენახა, რაც ამ წრის სულის ჩამდგმელთა უბადრუკ ჩხუბს ვუყურე. ერთად ერთი სიამოვნება მხოლოდ იმით ვიგრძენ, რომ ხშირ-ხშირად ლამაზ-ლამაზ „ბარიშნებს“ გადავავლებდი თავლს. მთელი აივანი საესე იყო უცხო ბარიშნებით, რომლებსაც მიუხედავად იმისა, რომ ყოველ მუშის სიტყვაზე გულს ეყრებოდით, თავი მაინც მაგრათ

ეჭირათ და გმირულად იდგენ. ამ მხრით მადლობის ღირსია გამგეობა, რომ აღრვევ გაითვალისწინა ჩემი უბადრუკი მდგომარეობა და უზომო მწუხარება შემიმსუბუქა.

პირველი. მერე?

მეორე. მერე და ეს წრე, რომელმაც ასე სამაგალითოდ დაიწყო თავის საქმე, ეხლა ერთი ინტრიგების ვებერთელა ბუღეთ გარდაქცეულა. იქაური ლაპარაკი რომ მოგესმინა გულს შემოგეყრებოდა.

პირველი. როგორც ვიცი გამგეობაც ჩინებულ-ლი იყო, რეჟისსორიც ჩინებული ჰყავდათ, საქმე კარგად მიდიოდა და რა ღმერთი გაუწყრათ?!

მეორე. კიდევ ეგ არის საველალო, რომ რეჟისსორიც და გამგეობაც რალაც ერთგვარ ავადმყოფობას შეთპყრია. როგორც მათი ცხარე კამათიდან გაიგე ყველანი კმაყოფილ და მოკლილ ხალხთა გემოვნების დაკმაყოფილების სურვილს გაუტაცნია და ნიკოს დაარსებული წრე სულ სხვანაირად გადაუკეთებიათ.

პირველი. კოწიამ რა ქნა?

მეორე. რა უნდა ექნა.

პირველი. ანდრომ რა ქნა?

მეორე. რა უნდა ექნა?

პირველი. ალ. წუნავას რალა ღმერთი გაუწყრა? ლამის ცამდე ავიყვანეთ ქებით და ეხლა წახლდა?

მეორე. სწორეთ ამ ქების ბრალია, რომ მის ტვინში დიდი ევოლიუცია მოხდა (ამას ნუ მიაწერ თეთრ ხელთათმანებს, მარცხენა ხელზე ჩამოკონწილალებულ ჯოხს და კლუბში ვახშობას) ამას ზედ დაერთო ერთგვარი ავადმყოფობა „ტოროშელიზმი“ და „თავდიშელიზმი“ და ლამის არის ქუეზე შეირყას. ისეთ რეჩებს ამბობდა კრებებზე, რომ იქაურობა დააქუხა.

პირველი. კაი რეჩები სთქვა?

მეორე. ჩინებული. თითქმის ჩახრახაზესაც-კი აჯობა.

პირველი. ეგ ჩახრახაძე ვილა არის?

მეორე. ეჰ! შენ სადა ხარ? ჩახრახაძე თუ არ იცი, მაშ ვილა იცა. ჯერ ერთი რეჟისსორის ფლიგელ ადიუტანტია და მეორე სახალხო სახლის სულის ჩამდგმელი, მას დიდი ღვაწლი მიუძღვის ქართულ წარმოდგენების მართვაში.

პირველი. მერე რა მოხდა? რით გათავდა საქმე?

მეორე. იმით, რომ გადადგა გამგეობა, გადადგა წუწუნავა, გადადგა ჩახრახაძე, გადადგენ სცენის მოყვარენი და გადადგენ აივანზე მდგომი „ბარიშნებიც“.

პირველი. ბიკოს! მაშ ვილა დარჩა?

მეორე. აირჩიეს ახალი გამგეობა, რევისსორიც ის უნდა იყოს და პიესებიც მათ უნდა ითა მაშონ.

პირველი. წუწუნავა?

მეორე. წუწუნავას განაკო ოოტას წყრილი მიუღია, მიკალო იწვევს თავის თეატრში და იქ მიდის. ასე დაირღვა ნიკო ელიავას გაკეთებული საქმე. საცემი არ არის ეხლა ის?

პირველი. საცემიც არის და მეტიც წავიდეთ, როსტოვა არც ისე შორს არის, მეც შენთანა ვარ, ერთი რივიანათ დავზილოთ. (მიდიან).

გაბრიელ.

იდუმალი ხმა...

(მიბაძეა)

მაძიებელი ლუკმა პურისა, დაეხეტება არე-მარეში და ფიქრობს: „ნეტა სად ვისაუხმებ?“ იდუმალი ხმა: „ცივს-სამარეში“.

მიდის და მიდის მგზავრი დაღლილი, ქარიშხლით პურობილს უცხო მხარეში და ფიქრობს: „ნეტა სად მოვისვენებ?“.. იდუმალი ხმა: „ცივს-სამარეში“.

სატრფო დაეძებს თავის ღმერთასა, უმეტესად-კი—ღამით, მთვარეში: „სადა ხარ, ჩემო სიცოცხლის წყაროვ?“ იდუმალი ხმა: „ცივს-სამარეში“.

ბურჟუა მუდამ განცხრომაშია, მუშა—ყოველთვის სიმწუხარეში! „სად სწორდებიან მდიდარ-ღარიბნი?“ იდუმალი ხმა: „ცივს-სამარეში“.

ავარჩელი.

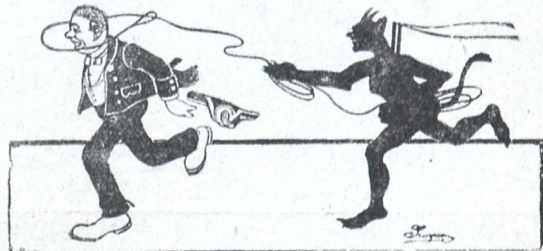
ზ ღ ვ ა ს

ზღვაო, ზღვაო, რათ ხან წყნარათ! რათ არ შფოთავ—არ ღრიალებ? რომელ სევდას შეუბუჩობარ, ზვირთებს რათ არ ატრიალებ?!

ზღვაო, მეც-კი ვიცი ფიქრი, გულს მწვავს სევდა-კაეშანი; ცხოვრებაში ბევრ უკუღმაროთ გაკვეთილებს გივცანი.

მე ცხოვრებამ ამაღლევა... ზღვაო, შენაც ამაღლევარდი, თორემ ვაფნებელი არის უმოძრაო—ფიქრი, ღარდი!..

ვ. აბრამიძე

გ ა მ ო ც ა ნ ა :

(გურიისათვის)

ის ვინ არის, რომ ბათუმში ითარეშა მრავალსა წელს, ქანქარსა რომ ბლომად ხვეტავდა და მუქთად იძლებდა მუცელს.

ჩინს და ტემლაკებს ეტრფოდა თვით იყო კონსერვატორი, ზნეობით აბსურდობაში არაფერ ჰყავდა მას სწორი.

გაზაფხულის თბილმა სიომ როს დაჰბერა და დაჰქროლა, ჩვენმა გმირმა ჩინ-ტემლაკი სანაგვისკენ გაღისროლა.

ქურჭი მყისვე ტანთ იცვალა, ივლტო მან და გაიპარა; წყვდიადისა მოტრფილემ თავი სოროს შეაფარა.

რეაქციის სუსხის შემდეგ იგი კვალად გამოცოცხლდა, და ძველი ჩინ-ტემლაკებით ისევ ხალხში გამოცოცდა.

როს ამ ქვეყნათ მან იხილა ძველი კანონ, ადათ-წესი, ბათუმელებს ის გაუხდა მადებართა უხუცესი.

როს ბათუმი მან გემოზე გამოხრა და გამოჰამა, ტანს ფარაჯა გადაიცივა გახდა სულიერი მამა.

ქათმებს და ცხვრებს შეექცევა, არ იხსენებს სოროთ ცოცვას, ვინც მას იცნობს ის მიიღებს მის კურთხევას და მის ლოცვას.

კ—ძე.

სოხუმის ამონაკენესი.

ჩვენი უბრავე სამასწავლებლო ინსტიტუტის მაგივრად, (გარდა „გოროდოვების ინსტიტუტისა“) ხსნის კიდეც სპირტის ზავოდს. ქალაქის ბიუჯეტის მოზრდილი ნაწილი ამ ორ „კულტურულ“ დაწესებულებას უნდა მოხმარდეს. „გოროდოვების ინსტიტუტის“ სახელმძღვანელოდ განზრახულია მოიწვიონ ათი ვახა ჩიქოვანი და ათიც ნაპრისთავალი როზენბერგი. სპირტის ზავოდის ხელმძღვანელოდ მოწვეულია ათი გრიშა კანდელაკი და ოცი ვალოდია შჩეგლოვსკი. ეს იმიტომ, რომ ჩვენი ქალაქის დუმას არავინ არ შესწამოს ნაციონალისტობა.

გუშინ, საურთიერთო ნდობის საზოგადოების ახალ შენობაში, პავლე კალანდარიშვილმა ლექცია წაიკითხა, თუ როგორ ცარცვენ სოციალისტები მუშებს, ლექციის შემდეგ ლექტორს ავაცია გაუმართეს. გ. გვალამ, მეტი სიხარულისაგან ცრემლმორეულმა, ერთი მაგრათ ჩაბროშტა ლექტორი. ამის შემდეგ პავლეს უბრავის „ჩვენობა“ სახოვესო, მაგრამ ცივი ვარი უთქვამს, თავობა მინდაო!

ქ. შ. წ. კ. გ. საზოგადოების აქაური განყოფილება არ ჩამორჩა ცენტრს. ჯერ-ჯერობით გა-

მოირკვა, რომ ერთ წვერთავანს მოკრეფილ ფულიდან 450 მ. შეუქანქრია. გამგეობაში ეროვნულ იდეალის მატარებელნი — ეს ჩვენი ერის მარილნი ბატონობენ. ეპატიოსო, გაიძახოდენ საზოგადო კრებაზე, დიდი „ნაწრომიო“.

შხამიანი.

გ ა მ ო ც ა ნ ა.

ერთ ასახსნელს მოგახსენებ ჯურუყვეთლებს, — ორს რომ სჯობდეს, ნახეთ კაცი, თავპირ გრძელა, ბოსლესავით წვერი ქონდეს.

ნადიაკენი, ნახუცვარი, დღეს კი პანდურ-მონაკრავი, ენით მლიქვნელ-გაიძვერა ბოროტი და საქმით ავი.

სხვათა შორის ერთი ვინმე სასიძოთა აიჩემა, მონდომა ვაეთალო ვითომ ხერხიცი დაიჩემა,

მაგრამ რომ ვერ მოატყუა მას საქვეყნო უწყყო კიცხვა... ვინცა იცნობთ, გამოიცინობთ აღარ გინდათ ჩემი კითხვა.

ჩხიკინაძე.

რედაქციისგან.

ვაცხადებთ თანამშრომელთა საყურადღებოთ, რომ ჩვენს რედაქციას არავითარი საერთო არა ექვს იმ „მათრახთან“, რომელსაც აცხადებენ ვახ. თემში, ამ მოკლე ხანში გამოვა აღმანახის ქსახით სორაპნის სტამბაშიო.

იყიდება გასული წლების იუმორისტული ჟურნალები:

- 1) ეშმაკის მათრახი — 1908 წ. 34 ნომ. 2 მ. 50 კ.
- 2) მათრახ-სალამური 1909 „ „ „ 2—50 „
- 3) ალ-მანახები 1909 წ. 10 ნომერი — —50 „
- 3) მათრახ-სალამური 1910 წ. 33 ნომ. 2—50 „

ვისაც ყდით სურს, თითო წიგნს მიემატება ფასი თითო მანეთი. მსურველებს პროვინციებშიაც გაეგზავნებათ ჩვენის ხარჯით.

მისამართი: Тифлисъ, Типографія Шрома Теофилу Болквადзе.